

Праћење стања и прогноза аерополена

Праћење стања и прогноза алергеног аерополена на територији Града Новог Сада

- извештај за новембар -

Сарадници Истраживачко-развојног института за информационе технологије биосистема - БиоСенс из Новог Сада су извршили експертизу квантитативних података 24 типа аерополена: јавор, јова, амброзија, пелен, бреза, конопље, граб, пепељуге, леска, јасен, орах, дуд, борови, боквица, платан, траве, топола, храст, киселица, врба, чемпреси и тиса, липа, брест и коприве. Међу набројаним врстама се налазе најзначајнији узрочници поленских алергија али и типови значајни у пољопривреди.

Узорковање и анализу ваздуха је спровела Лабораторија за палинологију, Департмана за биологију и екологију ПМФ-а у Новом Саду. Континуирано узорковање полена и спора суспендованих у ваздуху по Хирстовом волуметријском принципу је спроведено апаратом ("Lanzoni VPPS 2000"), који је постављен на крову зграде Департмана за биологију и екологију од априла месеца 2002. године. На основу уговора о јавној набавци услуге: „Праћење стања и прогноза алергеног аерополена на територији Града Новог Сада“ бр. VI-401-14/24-51 од 10.05.2024., извршено је узорковање, анализа дневних концентрација и експертиза података о стању аерополена од 1. до 30. новембра 2024. Месечни извештај за новембар је формиран од података о дневним концентрацијама аерополена за 30 дана (График 1 и Прилог 1).

Дневне концентрације ($\text{ПЗ}/\text{m}^3$ ваздуха) горе наведених типова полена употребљене су за формирање текстуалног извештаја о стању и полена у протеклој и прогнозу полена у текућој седмици и извештаја о ризику за настанак алергијских реакција. Како би ускладили резултате мониторинга са принципом кожног тестирања у Србији (тест осетљивости на полен дрвећа, трава и корова), графички је приказано дневно варирање присуства ових класа аерополена (График 1).

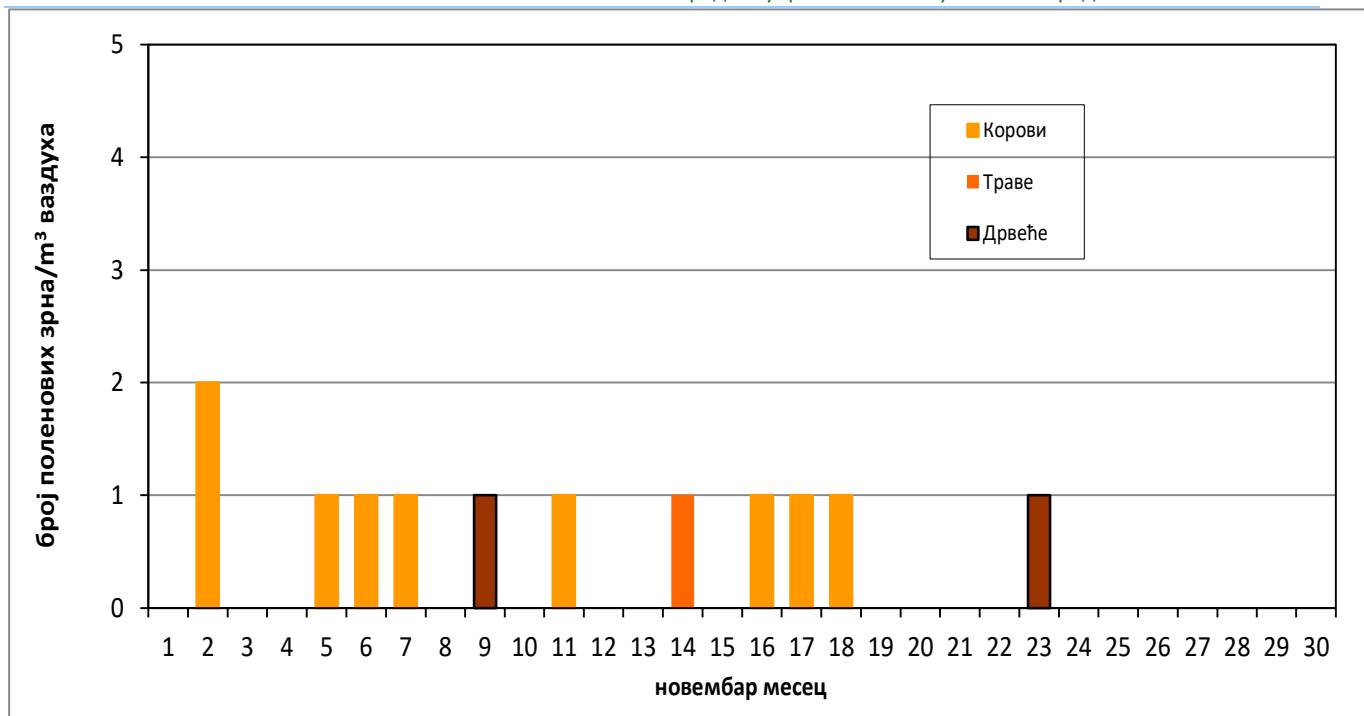

График 1. Однос полена дрвећа, трава и корова у укупним просечним дневним концентрацијама током новембар 2024. год. у Новом Саду

За период мерења од 1. до 30. новембра 2024. године за полен: дрвећа (График 2а), трава (график 2б) и корова (график 2в) приказано је варирање дневних концентрација и израчунати су трендови просечних дневних концентрација.

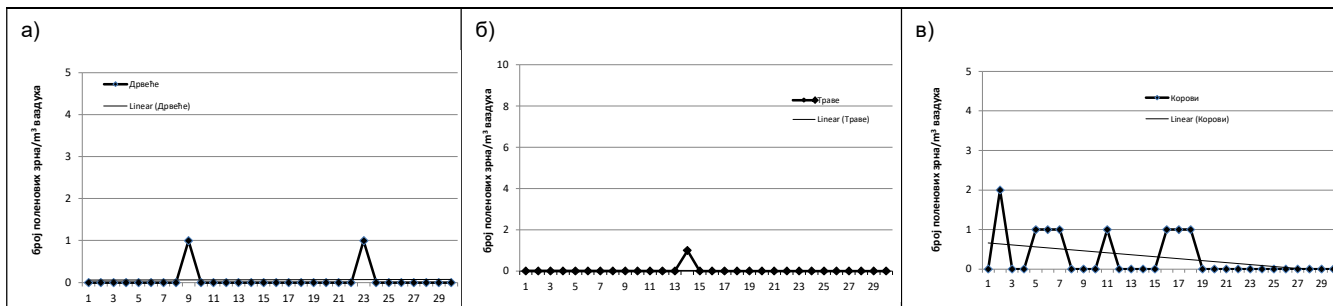

График 2. Варирање и тренд просечних дневних концентрација полена: дрвећа (а), трава (б) и корова (в) током новембра 2024. год. у Новом Саду

У новембру су су регистрована само појединачна поленова зрна: дрвећа (2), трава (1) и корова (8) дана. Регистроване су само ниске дневне концентрације и опадајући тренд дневних вредности (График 2а, 2б и 2в, Прилог 1).

Полен је регистрован у ваздуху 10 дана са ниским вредностима. У ваздуху је било присутно 6 од 24 типа полена које се прате у Новом Саду (Прилог 1). Просечне средње дневне концентрације полена су варирале од минималних 0 до максималних 2 ПЗ/м³ ваздуха.

За дрвенасте биљне врсте које се прате у Новом Саду утврђена су само појединачна поленова зрна: чемпреса и кедра по један дан. У децембру је могуће регистровање

појединачних зрна полена дрвенстих врста у ваздуху. Ризик за осетљиве особе на ове типове полена не постоји.

Полен типа **трава**: Полен трава је регистрован 1 дан као појединачно зрно. Осетљиве особе нису могле имати алергијске симптоме. У децембру ће се спорадично регистровати само појединачна зрна полена трава а ризик за осетљиве особе на овај тип полена ће бити изузетно низак.

Током октобра регистровано је 3 од 7 типова полена корова које се прате у Новом Саду, и то: амброзија, пепељуге/штиреви и пелен.

Полен типа: амброзија је био присутан у ваздуху 5, пелена 3 и пепељуга 1 дан, као појединачна зрна (Прилог 1). Ризик за остелјиве особе је био минималан. Током децембра ови типови полена ће се појављивати у ваздуху само као појединачна зрна које неће представљати ризик за осетљиве особе.

Прилог 1. Степен ризика за настанак алергијских реакција у Новом Саду у новембру месецу 2024. године

Тип полена	Дани у месецу																														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
Јавор																															
Јова																															
Амброзија		■				■	■									■	■														
Пелен		■			■														■												
Бреза																															
Конопље																															
Граб																															
Пепељуге												■																			
Леска																															
Јасен																															
Орах																															
Дуд																															
Борови													■																		
Боквица																															
Платан																															
Трава																■															
Топола																															
Храст																															
Киселица																															
Врба																															
Чемпреси и тиса																															
Липа																															
Брест																															
Коприве																															

- Низак ризик за настанак алергијских реакција (може изазвати алергијске симптоме код изузетно осетљивих особа)
- Умерено висок ризик за настанак алергијских реакција (изазива алергијске симптоме код многих осетљивих особа)
- Висок ризик за настанак алергијских реакција (изазива алергијске симптоме код већине осетљивих особа)
- Процењен ризик за настанак алергијских реакција (недостају подаци - техничка грешка у раду апарата)